

Załącznik 1

The Stuttering Perceptions Scale | Skala postrzegania jąkania

Autor: Michael P. Boyle (2015)⁴

Tłumaczenie i adaptacja: Natalia Bauszek, Anna Szerszeńska, Marta Węsierska, Katarzyna Węsierska

Proszę wskazać (poprzez zakreślenie kółkiem odpowiedniej cyfry), co Pani/Pana zdaniem większość społeczeństwa myśli na temat osób, które się jękają w porównaniu z osobami, które się nie jękają:

Większość ludzi uważa, że osoby, które się jękają, są...

	Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Nie mam zdania	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
1. niepewne	1	2	3	4	5
2. pewne siebie	1	2	3	4	5
3. przyjacielskie	1	2	3	4	5
4. zdolne	1	2	3	4	5
5. towarzyskie (otwarte)	1	2	3	4	5
6. zdrowe psychicznie	1	2	3	4	5

Rozmawiając z osobą, która się jęka, większość osób odczuwa...

	Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Nie mam zdania	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
7. cierpliwość	1	2	3	4	5
8. irytację	1	2	3	4	5
9. komfort	1	2	3	4	5
10. zaniepokojenie	1	2	3	4	5
11. skrepowanie	1	2	3	4	5

Większość ludzi uważa, że osoby, które się jękają, powinny...

	Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Nie mam zdania	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
12. unikać publicznego wypowiedania się	1	2	3	4	5
13. prosić innych, żeby wypowiedzieli się za nich	1	2	3	4	5
14. unikać zawodów, które wymagają częstego wypowiedzenia się	1	2	3	4	5

W tej sekcji proszę wypowiedzieć się, co Pani/Pan ogólnie sądzi o osobach, które się jękają, zakreślając wybraną przez siebie odpowiedź – tak, aby uzupełnić podane poniżej stwierdzenie:

Uważam, że ludzie, którzy się jękają, są na ogół...

	Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Nie mam zdania	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
15. nerwowi	1	2	3	4	5
16. pewni siebie	1	2	3	4	5
17. zdolni	1	2	3	4	5
18. niekompetentni	1	2	3	4	5
19. niepewni siebie	1	2	3	4	5
20. towarzyscy	1	2	3	4	5
21. nieśmiali	1	2	3	4	5

W tej sekcji proszę wskazać na Pani/Pana przekonania na swój temat w porównaniu z osobami, które się nie jękają, uzupełniając zdania zapisane pogrubionym drukiem:

⁴Oryginalna – angielska – wersja skali została opublikowana w artykule: Boyle, M.P., 2015. Identifying correlates of self-stigma in adults who stutter: Further establishing the construct validity of the Self-Stigma of Stuttering Scale (4S). *Journal of Fluency Disorders*. 43, s. 17-27.

Ponieważ się jąkam, czuję się...

	Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Nie mam zdania	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
22. bardziej nerwowy/nerwowa niż osoby, które się nie jąkają	1	2	3	4	5
23. tak samo pewny/pewna siebie jak osoby, które się nie jąkają	1	2	3	4	5
24. mniej zdolny/zdolna niż osoby, które się nie jąkają	1	2	3	4	5
25. mniej towarzyski/towarzyska niż osoby, które się nie jąkają	1	2	3	4	5
26. mniej asertywny/asertywna niż osoby, które się nie jąkają	1	2	3	4	5

Ponieważ się jąkam, to powstrzymuję się przed...

	Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Nie mam zdania	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
27. podejmowaniem pracy wymagającej częstego wypowiedzania się	1	2	3	4	5
28. przyjęciem propozycji awansu zawodowego	1	2	3	4	5
29. wyborem takiej ścieżki kariery, jakiej naprawdę bym chciał/chciała	1	2	3	4	5
30. korzystaniem z możliwości kształcenia wyższego (akademickiego)	1	2	3	4	5
31. rozmowami z osobami, które są mi dobrze znane	1	2	3	4	5
32. braniem udziału w wydarzeniach towarzyskich	1	2	3	4	5
33. zabieraniem głosu w dyskusji	1	2	3	4	5

Załącznik 2**Interpretacja wyników – instrukcja**

Wynik dotyczący świadomości stygmatyzacji jąkania: średnie odpowiedzi dla pozycji (itemów) 1–14, odwrotne wyniki⁵ dla pozycji 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9.

Wynik dotyczący zgody na stygmatyzację: średnie odpowiedzi dla pozycji (itemów) 15–21, odwrotny wynik dla pozycji 16, 17, 20.

Wynik dotyczący stosowania autostygmatyzacji: średnie odpowiedzi dla pozycji (itemów) 22–33, odwrotny wynik dla pozycji 23.

Całkowity wynik stygmatyzacji: średnie sumy z podrozdziałów świadomości stygmatyzacji, zgody na stygmatyzację i stosowania autostygmatyzacji. Im wyższe wyniki, tym wyższy poziom autostygmatyzacji.

Zaleca się, aby w kontakcie z osobami z jąkaniem, w celu zminimalizowania tendencyjności odpowiedzi, w odniesieniu do tego narzędzia używać nazwy *Skala postrzegania jąkania*.

Ponadto podczas interpretacji wyników skali wskazane jest branie pod uwagę – oprócz wyniku ogólnego – również wyników uzyskanych w poszczególnych sekcjach skali.

⁵ Wynik odwrotny dotyczy tzw. itemów pozytywnych. Dla przykładu, jeśli respondent zaznaczy, że się całkowicie zgadza, iż osoby jąkające się są pewne siebie, to według skali ta odpowiedź ma 5 punktów, co zawyżyłoby wartość wyniku całkowitego. Biorąc jednak pod uwagę, że im wyższy wynik, tym bardziej negatywna jest percepcja jąkania, to w przypadku itemów pozytywnych należy dokonać odwrócenia wyników skali.